

T.C.
ANKARA
3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/194
KARAR NO : 2023/556

DAVACI : TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ
VEKİLİ : AV. ÇAĞLA ELHAN -UETS[16236-32633-96817] - AV. YETKİN BODUR
DAVALI : DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI -UETS[35190-20916-16067]
VEKİLİ : I. HUKUK MÜŞAVİRİ SELAMİ AÇAN - Aynı adreste

DAVANIN ÖZETİ : Davacı şirket tarafından, 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu ile Seyahat Acentaları Yönetmeliği hükümleri uyarınca paket tur niteliğindeki Kudüs turlarının seyahat acentalarının münhasır hizmetlerinden sayıldığı iddia edilerek söz konusu turların seyahat acentası olmayan davalı idare tarafından tanıtım ve pazarlamasını olanaklı kılan Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı Hac ve Umre Komisyonunun 11/11/2021 tarihli ve 04 sayılı kararı ile Başkanlık Makamı'nın 12/11/2021 tarihli ve 1853570 sayılı Olur işleminin; hukuka aykırı olduğu, Kudüs turlarının tanıtım ve pazarlamasının davalı idarenin görev ve yetkileri kapsamında bulunmadığı, bu bağlamda, davaya konu idari işlemde hukuka uygunluğun zorunlu şartlarından olan sebep ve yetki unsurunun bulunmadığı ileri sürülerek iptali ve öncelikle yürütmesinin durdurulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ: Dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 3. İdare Mahkemesi'nce, duruşma için önceden belirlenip taraflara duyurulan 14/02/2023 tarihinde yapılan duruşmaya davacı vekillerinden Av. Yetkin Bodur ile davalı idare vekili Av. Kevser Durmuş'un geldiği görülerek duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun söz verilip açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verildi. Dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, davacı şirket tarafından, 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu ile Seyahat Acentaları Yönetmeliği hükümleri uyarınca paket tur niteliğindeki Kudüs turlarının seyahat acentalarının münhasır hizmetlerinden sayıldığı iddia edilerek söz konusu turların seyahat acentası olmayan davalı idare tarafından tanıtım ve pazarlamasını olanaklı kılan Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı Hac ve Umre Komisyonunun 11/11/2021 tarihli ve 04 sayılı kararı ile Başkanlık Makamı'nın 12/11/2021 tarihli ve 1853570 sayılı Olur işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 1. maddesinde; "İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere; Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur." hükmü, 7'inci maddesinde; "... c) Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü 1) Hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun, sağlık ve güvenlik içinde, hizmet talep edenlerin hakları korunacak şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında gerekli tedbirleri almak, İlgili ülke, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak, bu konulardaki hizmet ve faaliyetleri düzenlemek, yürütmek ve denetlemek. 2) Hacda kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak. 3) İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak hac ve umreye gideceklerle görevlilerin eğitimini sağlamak. 4) Görev alanına giren konularda hizmet satın almak." hükmü yer almaktadır.

Seyahat Acentaları Yönetmeliği 4'üncü maddesinde; "... e) Paket tur: Seyahat acentası tarafından önceden belirlenmiş bir program kapsamında; ulaştırma, konaklama ve bunlara yardımcı sayılmayan diğer turistik hizmetlerin en az ikisinin birlikte, her şeyin dâhil olduğu fiyatla satılan veya satış taahhüdü yapılan ve hizmeti yirmidört saatten uzun bir süreyi kapsayan veya gecelik konaklamayı içeren, düzenlenen ticari faaliyeti, f) Paket tur sözleşmesi: Ulaştırma, konaklama ve bunlara yardımcı sayılmayan diğer turistik hizmetlerin en az ikisinin birlikte, her şeyin dâhil olduğu fiyatla satılan veya satış taahhüdü yapılan ve hizmeti yirmi dört saatten uzun bir süreyi kapsayan veya gecelik konaklamayı içeren bir nüshasının turiste verilmesi zorunlu, önceden düzenlenmiş yazılı sözleşmeyi, ifade eder." denilmektedir.

T.C.

ANKARA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/194

KARAR NO : 2023/556

Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinde; "Bu Yönetmeliğin uygulanmasında

a) Bağımsız hizmet sağlayıcısı: Bir paket tur içinde yer alan hizmetlerden bir veya bir kaçını paket tur düzenleyicisi veya aracısı ile yaptığı sözleşme gereği katılımcıya sunan gerçek veya tüzel kişiyi,

b) Başka turizm hizmetleri: Ulaştırma ve konaklama hizmetlerine bağlı olmayan araç kiralama, kültürel, tarihi veya turistik yerlerin gezdirilmesi, gösteri, konser veya spor faaliyetlerinin düzenlenmesi veya izlettirilmesi ya da rehberlik hizmetlerini,

c) Kalıcı veri saklayıcısı: Katılımcının gönderdiği veya kendisine gönderilen bilgiyi, bu bilginin amacına uygun olarak makul bir süre incelemesine elverecek şekilde kaydedilmesini ve değiştirmeden kopyalanmasını sağlayan ve bu bilgiye aynen ulaşılmasına imkân veren kısa mesaj, elektronik posta, internet, disk, CD, DVD, hafıza kartı ve benzeri her türlü araç veya ortamı,

ç) Katılımcı: Herhangi bir paket turu satın alan veya almayı taahhüt eden, adına ya da lehine bir paket tur satın alınan veya satın alınması taahhüt edilen veya kendisine bir paket tur sözleşmesi devredilen tüketiciyi,

d) Paket tur aracısı: Paket tur düzenleyicileri tarafından hazırlanmış olan paket turları satışa sunan gerçek veya tüzel kişiyi,

e) Paket tur düzenleyicisi: Paket turları düzenleyen ve bu turları kendisi veya aracısı vasıtasıyla satışa sunan gerçek veya tüzel kişiyi,

f) Paket tur sözleşmesi: Paket tur düzenleyicileri veya aracıları tarafından ulaştırma, konaklama ve başka turizm hizmetlerinden en az ikisinin birlikte, her şeyin dâhil olduğu fiyatla satıldığı veya satımının vaat edildiği ve hizmetin yirmi dört saatten uzun bir süreyi kapsadığı veya gecelik konaklamayı içerdiği sözleşmeleri,

9) Tüketici: Ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi, ifade eder." denilmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; dava dışı Gintaş Turizm Seyahat Acentası tarafından 05/11/2021 tarihli yazı ile 2021-2022 dönemi süresince Kudüs Turları düzenlenmesi teklifi ile davalı idareye başvuruda bulunduğu, anılan teklifin davalı idarece değerlendirilmesi üzerine Diyanet İşleri Başkanlığı Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile dava dışı Gintaş Seyahat Turizm Acentası arasında 09/11/2021 tarihinde Kudüs ziyaretleri kapsamında Kudüs Paket Tur Protokolünün imzalandığı, davalı idare bünyesindeki Hac ve Umre Komisyonu'nun 11/11/2021 tarihli ve 04 sayılı kararı ve 21/11/2021 tarihli ve 1853570 sayılı olur kararları uyarınca anılan protokol kapsamında Kudüs Turlarının düzenlenmesinin uygun bulunduğu, bilahare, davalı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın "Kudüs Ziyaretleri" konulu, 15.11.2021 tarih ve 1857158 sayılı yazısı ile de; "Başkanlığımız 2021-2022 yılında Kudüs (üç gece dört gün) turlarının düzenlenmesi ilgi (a) olur ve ilgi (b) Komisyon kararı ile uygun görülmüştür. Buna göre; 1-Kudüs ziyaretleri, Birinci Tip ve İkinci Tip Konaklama Türlerinde olmak üzere iki ayrı konaklama türü olarak düzenlenecektir. Her iki konaklama türünde yolculara üç öğün yemek verilecektir. 2-Söz konusu turlara ait bilgileri içeren tablolar Ek-1'de gönderilmiştir. 3-Ücretler; Ek-2 tabloda isimleri yazılı katılım bankaları/bankalar aracılığı ile Türkiye Diyanet Vakfı Hac ve Umre Muhasebe Koordinatörlüğüne açılacak olan Kudüs Kurumsal Tahsilat Hesabına Amerikan Doları (USD) olarak yatırılacaktır. 4-Kudüs turları ile ilgili bilgiler <http://www.hac.gov.tr> internet adresinden yayınlanmıştır. 5-İstanbul havalimanının dışındaki illerden kayıtları alınan Kudüs ziyaretçileri, imkanlar ölçüsünde Türk Hava Yollarından iç hat bağlantıları yapılacaktır. İç hat yapılma imkanı bulunmayan ziyaretçiler ise uçuş yapılacak havalimanına karayolu ile intikaller sağlanacaktır." şeklinde olmak üzere ülke genelinde ilan yapıldığı, davacı şirket tarafından, söz konusu turların seyahat acentası olmayan davalı idare tarafından tanıtım ve pazarlamasını olanaklı kılan Cumhurbaşkanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı Hac ve Umre Komisyonunun 11/11/2021 tarihli ve 04 sayılı kararı ile Başkanlık Makamı'nın 12/11/2021 tarihli ve 1853570 sayılı Olur işleminin iptali istemiyle de bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, Paket Tur Sözleşmeleri Yönetmeliği'nin 4/1/f hükmü incelendiğinde; Paket Turun, "Paket tur

T.C.
ANKARA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/194

KARAR NO : 2023/556

sözleşmesi Paket tur düzenleyicileri veya aracıları tarafından ulaştırma, konaklama ve başka turizm hizmetlerinden en az ikisinin birlikte, her şeyin dâhil olduğu fiyatla satıldığı veya satımının vaat edildiği ve hizmetin yirmi dört saatten uzun bir süreyi kapsadığı veya gecelik konaklamayı içerdiği sözleşmeleri" şeklinde tanımlandığı, bununla beraber, davaya konu Hac ve Umre Komisyonu'nun 11/11/2021 tarihli ve 04 sayılı kararı ile Başkanlık Makamı'nın 12/11/2021 tarihli ve 1853570 sayılı Olur işleminde ifade edilen Kudüs Ziyaretleri'nden ibaret hizmetlerin paket tur niteliğinde olduğu görülmektedir. Yine, 2021-2022 dönemine ilişkin Kudüs Tur Programı isimli hizmetin tur tarihlerinin, süreçlerinin, PCR prosedürünün, vize ve uçak bileti ücretlerinin vb. ayrıntılı olarak listelendiği, anılı tur programlarının da tüketicilere sunulan paket tur hizmeti niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Kudüs Turu Programı hizmetinin davalı Diyanet İşleri Başkanlığı marifetiyle bir protokol yapılarak başka bir seyahat acentası tarafından gerçekleştirilmesinin, 1618 Sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu ile 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun hükümlerine aykırılık olduğu zira, davalı idare bünyesindeki Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün, Hac ve Umre ibadetlerini kapsayan yetki alanı ve sorumluluğuna haiz olduğu, Kudüs ziyaretinin ise; 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 'Amaç' başlıklı 1. maddesinde belirtilen, "İslam dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işler" kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinin tartışmasız olduğu ancak, söz konusu ziyaretin hac ve umre ibadeti kapsamında değerlendirilemeyeceği, şu halde; Kudüs çıkışlı konaklama ve ulaştırma içeren hizmetlerin, 6502 Sayılı "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun"un "Paket Tur Sözleşmeleri" başlıklı 51'inci madde hükmündeki paket tur sözleşmelerinin ulaştırma, konaklama ve bu hizmetlere bağlı olmayan başka turizm hizmetlerinin en az ikisini birlikte kapsayan faaliyetler olduğu, davalı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ise söz konusu faaliyetleri gerçekleştirme, tanıtma ve pazarlama yetkisinin bulunmadığı anlaşılmakla, davalı idare bünyesindeki Hac ve Umre Komisyonu'nun 11/11/2021 tarihli ve 04 sayılı kararı ve 21/11/2021 tarihli ve 1853570 sayılı olur kararları uyarınca anılan protokol kapsamında Kudüs Turlarının düzenlenmesinin uygun bulunmasına ilişkin dava konusu işlemlerde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 628,60-TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı davalar için belirlenen 11.000,00-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya verilmesine, artan posta avansının davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren **otuz (30) gün** içerisinde **Ankara Bölge İdare Mahkemesi** nezdinde **istinaf** yolu açık olmak üzere, 28/02/2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan
SALİM CİVAN
38446

Üye
SILA ÖKTEN
207518

Üye
BURAK SABRİ YAMAÇ
216794

YARGILAMA GİDERLERİ	
Başvurma Harcı	: 80,70 TL
Karar Harcı	: 80,70 TL
Y.D. Harcı	: 353,70 TL
Vekalet Harcı	: 11,50 TL
Posta Gideri	: 102,00 TL
TOPLAM	: 628,60 TL

